„Narodni list“ izlazi svakoga četvrtka po podne.

[...]a mu je na godinu 8 kruna, na se[...]ke 4 krune, pojedini broj 4 helera.

[...]dništvo i uprava lista nalaze se u Voloskom kbr. 8.

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

Za oglase plaća se 10 helera po redku, za više puta po pogodbi.

Oglasi šilju se na g. Rade pl. Marochino u Opatiji.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nefrankirani listovi se ne primaju.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 4. Volosko-Opatija u četvrtak 13. prosinca 1900. God. I.

Za ča su jedanput naši stari krv levali?

Leta 1866 imel je naš Cesar vojsku s Prusiani i puno naših soldati je bilo pozvano zgoru va Pemsku, da naše cesarstvo obrane suprot Nemca. Kada su Talijani videli, va kakoveh neprilikah se nahaja naše cesarstvo, i kada su videli, da su dolnji kraji puli mora brez obrane, skočili su na nogi, da na tradiment pograbe našemu cesaru Beneci, Istru i Dalmaciju. Nego Talijani su slabo računali, kada su misleli, da bi naši ljudi mogli mirnim okom gledat propast zemlji va koj su se rodili. I ti naši ljudi, ti dični naši otci i dedi, razdelili su se na dva dela; jedan del ih je šal va Italiju i pul Kustoci razbili i potukli talijansku vojsku od kraja, dokle se je drugi del pod Tegetofom ukrcal na naši brodi od gveri i zaletel se dole pod Vis.

A kada su Talijani videli naše Istrane i Dalmatince, kako gredu proti njim, počeli su im se smet i rugat i već su sigurni bili zet nam Istru i Dalmaciju. A i Talijani va Capodistrie, va Pirane, Poreče, Rovinje i Labine držali su već va peste, da te od hipa do hipa spast pod Taliju. Ma koliko jedni, toliko su se i drugi prevarili va svojeh računeh. Naši dični Istrani i Dalmatinci, svi su ti ljudi našega hrvatskega jezika valje videli, kakova njim nesreća preti i zato su se dobro držali i tvrdo su se držali ti naši stari junaci i puno Talijani potopili, a oni ki su ostali živi, morali su bežat kako poplašeni zeci. I naših je palo, puno njih je izgubilo život, puno je udovic zaplakalo, puno se materi va crno zavilo, puno je sestar ostalo prez brata, a divojak prez svojega mladega, ma na to ni nijedan ni mislel, glavno i prvo je bilo to, da sebe i dobremu našemu césaru očuvaju ovi lepi kraji Dalmaciju i Istru našu. Za to su i naši stari tekli va vojsku veselo i prez straha, zač su znali, da je blagoslovljen svaki kap krvi, ča ju proleju za svoje ognjišće proti grabežljivemu Talijanu.

A danas?

Ah! da je onem našem starem dedom kakogod ustat z groba, da moru videt ča se danas dogadja — oni bi sigurno od tugi i velike žalosti poželeli, da se nazad skriju va crnu zemlju, da ne vide toliku sramot, kade jedan Rukavčan, jedan Leprinčan, jedan Lovranac i jedan Mošćeničan za zmuj vina i par krajcari prodavaju Talijanu onu zemlju, za ku su ti stari dedi i oci naši pred trejset i četire leta krv svoju proleli. Ja, i proplakali bi ti naši slavni dedi, kada bi videli tu velu sramot i zdahnuli bi: Oj ti naše nekadanje lepo i zlato poštenje kamo si nam šlo, oj naša slavna krv, nač si se obrnula! A ovako neka zahvale Bogu da im oči mrak pokriva, da ne vide Rukavčane i njihovu nesrećnu, izgubljenu braću, kade va žmulje vina utapljaju svoju čast, svoje poštenje. More jedan narod niže past, nego su to spali oni naši vanjšćaki, ki su ovi dni dali svoj glas onem fiduciarom, ki te svoj glas dat Talijanu Bennati, onemu Bennati, ki je pred stotinami Talijani na vas glas rekal i to pod nos zastupniku našega austrijskega governa, da Talijani va Istre imaju za rameni trejset milijuni Talijani z Italije, ki te im do potrebi na pomoć skočit.

A sada? Lisa i Bennati. Slava, dika i junačtvo s jedne strani — a kukavšćina, poruga i pogrda s druge strani.

Sramota, sramota i sramota!

Nije nam ni za 10 ni za 15 fiduciari ke bimo mogli dobit ale zgubit, već nam je do našega nesrećnega puka, ki je već tako nizko pal, da za žmulj vina prodava onu zemlju, ku su naši dedi čuvali prolevajuć svoju krv. Strašno je to — to je znak da narod propada, da narod sam sebe pogubljuje.

Pred trejset i četire leta, al sada! Svetli dan i crna noć. Čast i prokletstvo, junačka sreća i crna propast. Oj puče naš, kamo si nam zašal, na kakov krivi put si se dal zapeljat od izroda, od plaćenega izdajice, od ljudskega smeta, ki je rojen za sohi, a ne za ljudsko družtvo!

Nego puče naš, ja ki ti ovo pišem, nisam još zgubil svu veru i svaku nadu, ja još držim, da ćeš se sopet vrnut na pravi put, da ćeš progledat i spoznat strašne i pogubne laži, s kojimi ti razbojnici tvojga imena i poštenja kvare i pamet i dušu, a i ono dobro srce, ko su ti pustili oni tvoji dični stari, ki su drugačije branili svoju čast. I ja ti prašćam, a molim i Boga da ti i on oprosti, zač ne znaš koliko zlo i koliku sramot si storil sebe i onem, ki počivaju va grobeh, kade im se od tvojega strašnega dela kosti prevraćaju.

Pogled na izbore za bečki parlamenat u kotaru Voloskom.

Izbori za bečki parlamenat počeli su u ovom kapetanatu na 26. novembra u občini Podgrad, gdje je taj dan u sekcijah Vele Mune i Hrušica bilo izabrano jednoglasno za petu kuriju 8 fiducijara naše istarske hrvatsko-slovenske stranke. Na 28. novembra zibrala je sekcija Podgrad jednoglasno 4, a sekcija Materija 11 naših fiducijara za petu kuriju. Dan za tim, t. j. na 29. novembra bilo je u Materijah izabrano jednoglasno 11 naših fiducijara za četvrtu kuriju, a u Jelšanah opet 8 fiducijara naše stranke za petu i četvrtu kuriju. U sledećih dnevih bila su u Pregarju izabrana 2 naša fiducijara za petu kuriju, a u Podgradu 15 naših za četvrtu kuriju. Občina Lovran izabrala je na 5. ovoga meseca 6 fiducijari talijanske stranke za petu kuriju, a 4 fiducijara talijanske stranke za četvrtu kuriju. Občina Veprinac izabrala je po 4 fiducijara talijanske stranke za petu i za četvrtu kuriju. Občina Kastav izabrala je u Kastvu, Sv. Mateju i Klani 27 fiducijara naše stranke za petu kuriju, a u Belićih, Sv. Mateju, Klani 26 naših fiducijara za četvrtu kuriju. U sekciji Rukavac bili su izabrani talijanski fidujari 6 na broju za petu, dočim je za četvrtu kuriju bilo zibrano 6 naših fiducijara. Isto tako bili su zibrani fiducijari talijanske stranke, 6 na broju, u Mošćenicah. U Voloskom bilo je zibrano 5 fiducijara naše stranke za petu kuriju, a u Opatiji 3 za četvrtu kuriju.

U svemu bilo je u ovom kapitanatu izabrano za petu kuriju 65 fiducijara

---

PODLISTAK.

Lovranske paćuharije.

Neki dan je bila va Lovrane jedna stara Stroliga. Puno je ljudi k njoj pohajalo, pak je k njoj šla i sva fameja in corpore, da i njoj srećicu pove. Najprvi se je prežental Blejamin. Stroliga ga je ćapala za ruku, pogledala ga dobro v oče i rekla mu:

Vas čeka va Lovrane jedna vela čast, od ke ćete se tako razdebelit, da ćete morat nekoliko puti poć va Padovu salo znimat. A bilo bi tega još i više, da nimate va Lovrane Hrvati, oni Vas muče i jade; ma kada njih ne bude, kada ih budete spedil preko mosta, onputa ši, da ćete se od veselja razdebelit kako jedan — da mi prostite — taneki, tako da ćete od silne debeljini puknut.

Za tim je prišal Jorjo. Stroliga ga je malo popipala za ruku i nekako sva probledela od velega čuda i rekla:

Ča ja vidim! pogledajte ovu žilicu, znate ča ona sinjifika? Ona sinjifika, da ste Vi proklet, zač da ste se jedanput krivo zaklel. Spametite se, ako ste se kadagod krivo zaklel. Jorjo se je tresal kako veja, i rekal: Ja, ja, ja sam se krivo zaklel, jedanput sam se va podeštarije dignul i rekal sam pred svemi raprežentanti: Ja prisegujem na Boga svemogućega, da ja hrvatski ne razumem. I ta sam se, sad vidim, krivo zaklel. A stroliga njemu: Hote valje kapucinom v Reku, neka Vas blagoslove i delajte pokoru — Bog je milostiv — on bi Vam mogal još i oprostit. A Jorjo njoj: Ću poć, ću poć, samo mi malo vi recite, ako bi mane mogal još narast kakov muzol na glave. A stroliga njemu! Ne bojte se Vi za to, da bi sve otel, nima mesta, glava Vam je već okupana, a kade bite oteli da Vam drugde naraste!

Na to je prišal Pikaroba. Celu uru mu je pipala ruku, dokle je našla jednu modru žilicu, va ku je ona puno vremena gledala i najzada rekla: Ja dragi moj, Vi bite morali još jedanput storit jednu dobru operacion A zač to? je pital Pikaroba. A zato, rekla je stroliga, da Vam spuste vanka svu onu kranjsku krv, ka Vam još teče po žilah. Još je, dragi moj, te kranjske krvi nutre još, i to više nego mislite, i znajte, da doklegod je bude nutre jedan jedini kapić, dotle će se zvat trubilo svaki, ki Vam bude rekal da ste Taljan.

Onputa je prišal Kukuma na red. I njega je ćapala za ruku, kako sveh drugeh ma ju je valje stegnula i rekla: Ja, dragi moj, Vaša ruka je tako kosmata, da ja ne bim mogla nać one žilice, ka mi je za potrebu. Dunke obrijte tega vraga, ako ćete, da Vam srećicu povem. Onputa su prnesli jedan bokun sapuna grezega, s kem se luži, i jednu debelu britvinu, pak udri raškat onu nespodobu. Na tleh se je pak nakupilo toliko one vuni, da se je Burina, ka je jušto na to prišla bila, prignula i pobrala svu vunu i rekla: Ću ovo pobrat, jušto će mi operat za donaplest Jorjotove kalceti. Onputa mu je stroliga sopet zela ruku i počela mu je razgledavat žili. I rekla mu je: Vidite ovu žilu, ka se je svila kako lumer 6, znate Vi ča ona šinjifika? A Kukuma njoj je odgovoril: A znam, lumero 6 šinjifikuje: questa sera t'attendo. — Dobro je, rekla je stroliga, a znate pak Vi, ča govori ova druga žilica, ka je zavinuta kako lumer 9. A znam, rekal je Kukuma, to će reć: dietro kapelica. A ova treća žilica, ka je storena kako lumer zero? A Kukuma: He, he, he — i to znam ča šinjifikuje, he, he, he! ma ne ću povedet — he, he! Pustimo to, raje mi povejte srećicu. — Ćete, da Vam srećicu povem? Benj, Vaša srećica je to, da ima va Lovrane još nekoliko bedastih ljudi, ki Vam veruju — zač da ni tega, Vi bite leteli zgoru kopiti va Kranjsku, od kuda ste i prišal. Druga pak srećica Vam je Vaš sin — verujte mi, da kaže lepo — el promette molto — samo jedno Vam preporučujem: Oženite ga, ale ga pak držite dugo od teti.

Onputa je pristupil Krstić, ki je jušto ta dan bil va Lovrane. Kad je strolige ruku daval, stroliga se je od njega ća obrnula i rekla: O to pak ne — Vi niste dostojan tega, da Vam ja ruku taknem, ća od mane — Vi ste svoju zakonitu ženu prevaril — marš ća. I Krstić je moral poć ća, a da ni niš opravil.

* * *

Kada bi kigod rekal, da su va Lovrane Talijani! Ma kakovi su to vratji Talijani, kada moraju hrvatski mislet, ako te taljanski govorit. To će Vam posvedočit i ov list, ča

7

naše stranke, a 22 fiducijara talijanske stranke, za četvrtu kuriju 69 fiducijara naše stranke, a 14 fiducijara talijanske stranke.

* * *

Veliku sramotu doživili smo kod ovih izbora u Rukavcu, Veprincu, Lovranu i Mošćenicah, gdje su bili izabrani fiducijari talijanske stranke, koji će pak glasovat za Talijana Benatti, premda ni u Rukavcu, ni Veprincu, ni Lovranu, ni Mošćenicah nima ni jednoga Talijana izim Lovranskoga „cittadina onoraria" Costantina.

Da su u tih mestih bili zibrani takovi fiducijari je u istinu žalostno i sramotno, nego nije za čuditi se, ako se pomisli, da je u tih obćinah malom i častnom iznimkom puk najzapućeniji i najzalupaniji na celom širokom svetu.

Nadalje treba pomisliti na način, kako su od Talijana plaćeni ljudi agitirali, puk varali i strašili, i koliko su u tih obćinah Talijani novca potrošili.

U Rukavašćini, Veprinašćini, Lovranšćini i Mošćenišćini su Krstić i drugi talijanski plaćenici puk varali, da hrvatsko-slovinska stranka hoće Istru prodat pod Hrvatsku, a bedasti puk ni ne misleć da se Istra nemore prodat pod Hrvatsku, jer je Hrvatska isto pod našim presvetlim cesarom i kraljem kako i Istra, povjerovao je tim lažcem, koji su od Talijana plaćeni da puk naš posvade, prevare i da ga tako zavedu, da izabere fiducijare koji će pak birat Talijana Benatti.

S tim je išlo kako kod trgovine, koliko se više fiduciari predobije za talijansku stranku, toliko će više tisuća kruna pasti prodancima u žep. Sad će svatko lahko razumjeti, zašto su Krstić i njegovi pomoćnici napeli sve sile da bude u ovom kotaru izabrano što više talijanskih fiducijara, jer su znali da što ih bude više, to će njim biti veća plaća. Još imaju obraza govorit o prodaji Istre Hrvatskoj, a kad tamo upravo su oni, koji trguju s fiducijari Rukavca, Veprinca, Lovrana i Mošćenica kako svakom drugom robom.

* * *

Samo najbedastiji i najzalupaniji kmeti povjerovali su onoj smradnoj Krstićevoj laži, da mi mislimo Istru prodat pod Hrvatsku; malo pametni ljudi nisu ni mogli ni htjeli, da to vjeruju, jer su znali, da je to nemoguće. Što su onda učinili Krstićevi plaćenici? Zastrašili su ljude, da će ih ubit, da će njim zapalit kuću, da će njim posjeć vinove loze i drugačije ih oškoditi, ako budu išli glasovat sa našom strankom.

U noći prije izbora digli su ti paklenski stvorovi po selih buku: „Ajme, braćo stanite idite svi glasovat za Krstićeve fiducijare, jer ćemo drugčije spast pod Hrvatsku, koji neide s nam taj će slabo finit." A ljudi dali se zastrašiti, pa nekoji ostali kod kuće, a drugi išli čak i glasovat s mački.

* * *

Ima žalibože med našim pukom i takovih, kojih bi za litru vina i dušu prodali. A neprijatelji našega puka Talijani Istre poslali su ovamo mnogo novaca da se prodane mešine napajaju i nažeru bez platit, pak da onda nasićeni i napiti bace svoj obraz, svoje poštenje pod noge i da glasnju za Talijana. Sramota!

* * *

Prevarom, strašenjem, silom i novcem uspjelo je ovaj put našim neprijateljem predobiti naše obćine Rukavac, Veprinac, Lovran i Mošćenice, te tim nanesti celemu našemu narodu sramotu, nu neka si zapamte Krstić i svi njegovi prijatelji i gospodari: Stoljeća i stoljeća robstva ili sužanjstva našega puka u Istri nije bilo kadro uništiti u našem puku narodnu sviest, pak neće niti ovaj zdvojni pokušaj Talijana da u ovom kotaru novcem i prevarom uguše jurve dovoljno budnu narodnu sviest.

A Vi prodanci, propalice, izdajice svoga roda i jezika, koji bite za novac zatajili i izdali Boga i majku, znajte, da će Vas pratiti naše prokletstvo dok bude od Vas pepela, a ova naša mila i draga zemlja, ako budete ikada u njoj zakopani, izbaciti će Vaše pogane kosti, jer niste dostojni, da u njoj jednom počivate!

Svaki za svojega!

Valje će bit dvajset let, da se naši deputati Spinčić i Laginja bore za naše pravice va istarskem sabore, a već je deset let pasalo, odkad su te naše dike, ti naši dragi zastupnici bili poslani od našega puka va Beč da nas i tamo brane, da i tamo za nas govore. I va cielo to vreme, koliko Spinčić, toliko i Laginja, oba su se skrbeli za našu sreću i za naše dobro. I puk ih je razumel i zavolel ih je. A zač ih je zavolel? Zavolel ih je za to, zač su od vavek gledali kako bi mu pomogli i oslobodili ga od omraženega talijanskega gospodstva. No koliko su se naši ljudi Spinčiću i Laginje na dobro zeli, toliko su se obem tem našem anjelom čuvarom Talijani na zlo zeli. Zato su se oni ćapali Krstića i naredili mu, da za mastnu plaću piše i govori i dela proti Spinčiću i Laginje.

A Krstić da dobije dobru plaću, počel je ljude smućevat i bunit, on je počel delat za Talijane i gledat, ako bi kade kakov glas za njih dobil. Mi smo našim ljudem dosta govorili i dosta smo ih učili i opominjali, da se čuvaju plaćenega nišćeta, i mnogi su nas poslušali. Nego neki nas nisu oteli poslušat, pak su raje verovali jednemu Krstiću, kega su Bog zna od kuda per šup semo protirali, nego li našim ljudem, ki su se tu rodili i s kemi su se oni, zajedno zigojili. Ti neki — kako ih mi zovemo mački — dali su se zamamit od zmuja vina i od kakove večeri, i misleli su, da te se vavek tako gostit. I šli su va Krstićevu mrežu i glasovali su na mesto za domaćega čoveka Dra. Laginju, za furešta pravega Talijana Dra. Benatti. S tem su pak pokazali, da oni delaju proti nam, da oni delaju proti našemu zajiku, kega bi Talijani na silu hteli zatrt, pokazali su da su s našemi neprijatelji Talijani, ki bi nas sve skupa oteli zatrt i pogubit.

Veći del Rukavčan, Veprinčan, Lovranac i Mošćeničan žive od dobitka, kega njim mi damo, a oni znaju dobro, da su njim naši ljudi va oveh krajeh va potrebe puno više pomogli nego svi Talijani ovoga sveta. Nego kako su oni za volju Talijani glasovali proti našemu zajiku i rodu, a za Talijana, našega krvnega neprijatelja, mi nesmemo već tem ljudem dat nikakovega dobitka, nikakove pomoći. To bi lepo bilo da mi podpomažemo one smradne prodance, ki bi za žmuljić talijanskega misturanega vina oteli da šundraju naš rod, naš zajik, našu decu i sveh nas.

Zato neka svi naši ljudi svakoga mačka, koji je kod ovih izbora glasoval s Talijani proti našemu zajiku, poteraju od svojga praga, neka mu nedaju nikakovega dobitka ni nikakove pomoći.

Još ćemo jedan put reć, mi smo s naše strane učinili sve moguće, da njim raztumačimo kako stvari stoje, oni nisu hteli poslušat nas, ki smo njim govorili čistu istinu, nego su radje verovali prodancem, talijanskem plaćenikom, ljudem brez obraza i poštenja, koji su već više puta bili po peržunch, zato ne zasluže da jih mi pomoremo i milujemo, makar imali od glada umret. Ki ni s nama, ta je proti nam, a ki je proti nam, ta je naš neprijatelj!

Dakle ni težaka, ni kopača, ni mlekarice, ni težakinje, koji su mačji, neka ne drži nijedan, da mu se kuća ne posmradi. Ima va Kastavšćine dosta naših ljudi, ki bi rado zaslužili par krajcari, a ni potreba da mi pomoremo naših neprijatelji.

Dakle ste čuli Vi naši ljudi na Veloskem, v Opatije, va Kastve, va Lovrane, va Mošćenicah, svaki za svojega i svaki svojemu. Kad Vam kakav mačak pride pred vrata, pošaljite ga Krstiću ale pak Bennatu va Capodistriu.

Mi ćemo va svakem broje našega lista postavljat ovo našem ljudem na pamet.

Pismo iz Transvala.

(Ovo je pismo prijel jedan naš čovjek od svojega prijatelja va Transvale. Pismo je jako zanimivo, pak ga preporučamo našim čitateljem da ga pročitaju.)

Pretoria dne 21. listopada 1900.

Mili prijane!

Evo me da Vam se javim iz ovih krajeva, koji su tako nesretni od ovog prenesretnog rata. Ja sam zdrav, kako i Vama želim da budete. Dakle Vi mi pišete, da ingležke novine lažu, a ću Vam malko opisat, kako uprav do istine lažu. Jedino Vam morem prije svega reći, da ne smete ni pomisliti za doći ovamo dokle Vam ja nebudem pisal, pošto ovde nije posla nikakovega, i to morebit još 2 leta, pošto Buri nete mira, dokle Inglez nebude vas pod zemljun. No da Vam kažem kako Inglez floća v njegoveh novinah, da su Inglezi došli u Johannesburg bez jednoga tira opalit. To je istina, pošto Buri, ki su pametni, nisu oteli pucat u grad sporadi naroda civilega, ali koliko jih je palo, žalostna njim majka, okolo Johannesburga i takodjer okolo Blandfontina; ni Reka ni Kastavšćina nimaju toliko duš. Tu se ne vidi ništa drugo, lego jedan grob. Na isti način u Pretorije naprama Restinburgu, su jih pohitali jedan dan preko 15 tisuć. To je preko novoga špitala, a Inglez je bonbardal celi jedan dan na fortice, i tako su došli u grad, a Buri su se retirali proti Erštefabrik, na montanje i tako onde su se držali mesec dan. I su jih potukli neizmerni broj i tri puti su jih nazada u grad potirali i toliko su jih poubili, da je sve naokolo jedno groblje, ništa manje od 12 kilometar kvadrato, sve jedan grob, gde leži preko 50 hiljad Inglezi i to samo ovde okolo Pretorije. Inglez je poslie dopeljal nekoje vele topove, tobože da te Bure potirat, ali Buri lukavi su njim zeli ti topovi, pa su se onda opet retirali. To su topovi od 9 unac a 9 metar dugi, a onda su šli do Belfasta, gde su njim opet dali po glave još i previše, pa opet na Mačedorpe, pa na Godvan River, pa za svako to mesto su Inglezi pisali da je h e v i l o s, to će reć veliki gubitak. A kada oni stave da je hevi los, onda nije pala samo jedna tisuća ljudi, nego više od 20 tisuć svaki put. Znate, da va Restinburge su jih ubili na bajuneti preko 17 hiljad, pak su pisali da ih je par od njih ubijeno i dva tri ranjeni. I tako uvjek pišu, dokle Buri na drugeh mesteh, va Krugerdorpe, va Kristijane, va Klerdarp, va Beefštrone, va Kronštate, va Frištete, va Heydebberge, va Lejdenberge i posvuda jednako, treni i pošti pale, čaj za njih zamu, a ostalemu daju vatru pa neka gre. **Ovo su dva anjela čuvara jeneral Botta i jeneral Devet, to su muži hvale vredni med narodom, Bog jih poživi. Oni su na način kako i naši dični borioci Spinčić i Laginja medju našim narodom, koji se bore do zadnje kapi krvi za oslobodit svoj narod od vječnoga talijanskoga sužanjstva.**

Da Vam rečem pravo, Vi ćete čut do malo vremena, kako će se hvalit velika Britanija s njijum trupum, ku je semo dopeljala, okolo 800 tisuć, ma da gre sada brojit svoje soldate, ne će jih nabrojit ni polovice. A drugo je, da su se ingleški volonteri štufali, nete više va gveru, oni sile doma, zač da se nete više tuć, a Buri krešu svaki dan, još su morali Buri razpustit njiheh volontari. Oni gredu sve na okolo, jih ima 20 tisuć, onda udri iz gore zelene, potuču sve, kade trefe Ingleze, ne more nijedan uteć z glavum na ramenu. Živili Buri!

I ovo Vam morem povedet, da su Buri nazada osvojili Lejdenburg i kako se čuje, da te do malo dan doć i ovde va Pretoriju. Bože daj da bi jutra.

U buduće još štogod. Primite srdačni pozdrav.

Prijatelj naroda iz Afrike.

---

ga je ov ki dan napisala neka mlada sposa svojoj prijateljice. Čujte dunke:

Chara amicha.

Mi son gra Ciedio sposada, zè più Mejo star sposadi che chome no sposadi, Mijo pepich zè asai hunent, mi scopo con la de rider. Vražji mali chi direbe! Mi go bela Dota — duve kaselice e un borò. Teralgia gho crompa de Fiume — e quando gho aprido se gha fato romper una Ver Cina — la mama ga dito, che sarà srećno, perchè ze più mejo che se rompe. De matina me zè pulito. Me fazzo pocesat, po osnazit, po vado bever kafe con skorupić, e fazzo anka pan nadrobit. Quando parićo pranzo vien pepich atorno de mi — ma mi prendo la lagnjiza o popečak o ghe dagho colla Lopatiza per le mani — „Jezu sti omini — chome che i zè! Mi lo prego che me se fa smilovat, aj si vaje nà — e gho lavor che me se fa la testa vrtet, tako ja zdrava me vien i grizoli. In kotac avemo anka prasac e o puste manjaremo olita, dizighe al picholo Frane, che ghe daremo mibur. Tuo picholo Frane gha pavura de mijo Pepich, perchè che gha une longhe berke. Jezu, kossa fazzo, devo andar far mesat polenta e kuzinar un rako e ofrigat oslići. Ju mane, ju mane, se ti savessi kvanta skerb che se prende in cholo, quando se mete in testa la kruncica. Jezu se ti jeri sti jorni a Lovrana, era zvodacioni, mijo pepich gha zvodà per Talgiani, mi ancha zvodarija per Talgiani, zvodar per Talgiani ze più mejo che per Hervati. Jezu, devo andar far potaknut — u, u, u la palenta me se ga fato presmudit, a bome, che sia, jur non son colpa. El lapežić non me val. Varamente gho messo molta hrusta. E po, mater ženit, ter non ze prima volta che manjemo presmujena palenta. Boch, mi te saludo e resto

tua amicha Pepinna.

A ja viš, skvazi gavesi žmentigado. Dizi me a la mama, che la me manda kopanjice, grablje, plašćenica, natikace, žoki e kvele gaberle in poliza. A ja, dizighe anchora, che non ghe potevo mandar pessi, perchè che no jera che smite e qualche kurdelica. Finke non farà jugo bisognerà far krizići per oslići. Boch!

Ovo je bila školanka od Kukumi — i valja da znate, da ni bila jedna od najslabejeh, dapače bila je vavek pohvaljena. Ja imam još tega va torbe — ma ću pustit malo i za drugi put — ter je više dan nego klombasic.

Barba Tončić.

Crtice iz izbora sekcije Kastav.

Za dan 3. decembra bili su pozvani birači sekcije Kastav, da biraju 13 fiducijara za petu kuriju. Tu su izabirali birači iz županija Kastav, Brnčići, Jurčići, Rubeši, Spinčići, Trinajstići, Jušići, Jurdani, Puži, Brgud i Zvoneća. Čim su čuli birači, da se Krstić i Krstićevci hvale, da će dobiti u toj sekciji, primila se je ljudi volja, da dodju u čim većem broju glasovati. Kastav sav na noguh, radnici kako iz Kastva, tako iz Rubešove, Trinajstićeve, Jušićeve, u raznih radionicah na Rieci, pitali su i dobili dopust za taj dan.

Brnčići došli su u skupu pod vladarevom i narodnom hrvatskom zastavom, i sa sopci, tororo. Došlo jih je kakvih dvie sto.

Kad su radnici iz Trinajstićeve i Jušićeve pitali dopust, reklo njim se, da bi njim ga dali za tu stvar makar za cieli tjedan, ali da je silnoga posla. Molilo jih se, da dodju raditi nedjelju, da pak dobiju dopust za dan izbora. Oni neće inače raditi nikad u nedjeljah i blagdanih. Ovaj put su privolili na to, samo da mogu obaviti svoju državljansku dužnost. Za to su pak svoju kršćansku dužnost obavili tim, da su mjesto nedjelje naručili sv. misu u crkvi Majke Božje od zdravlja u Jušićih, i kod nje mnogobrojno bili. Zahvalni su gospodinu Melkioru Selenčiću za to da njim je dao dopusta.

Njim su se pridružili i oni iz Jurdanove, pak su onda mnogi zajedno u Kastav. Skoro za njimi došli su oni iz Puževe i Berguda, te naši iz Zvoneće. Putem su njim se pridružili oni iz Spinčićeve, skoro su zatim došli oni iz Rubešove, pak i naši iz Jurčićeve.

Svi naši glasovali su crvenom cedulom, na kojoj su bila natiskana imena čestitih fiducijara. Povrh cedulje stao je posebni napis: „Živio naš cesar i kralj Franjo Josip I.!", a na dnu cedulje posebice: „Živio naš domorodac zastupnik Doktor Mate Laginja!".

Tako su već cedulami kazali, da su vjerni podanici našega cesara i kralja, i da hoće svojega čovjeka za zastupnika u Beču.

Protivnici sastali su se kod Lodviga Sussana. Glavni su iz Zvoneće. Krstić njim je napunio glavu, da će bit njihova Lisina, ako glasuju kako on hoće. Krstić njim nije rekao, koga kandidata nosi. Oni su glasovali u vreći, za „starinu" tobože, „proti popovom". Za što ni sami neznaju, ako ne za Lisinu dobiti. Al Lisina je svih občanara kastavskih, i nijedan zastupnik da se na glavu postavi neće je dati Zvonećanom, pa trubio Krstić što mu drago. Oni su već toliko puta bili prevareni radi Lisine, i još se daju zavadjati. Nezna se pak, što je Krstić obećao onim malo iz Zaluka u Puževoj, onoj dvojici iz Berguda, onim nekoliko iz Jurčićeve. Svih protivnika skupa došlo je kakvih petdeset. Došli su s njekom arijom, napuhnjeni od Krstića kod Lodviga Sussana prije nego su se podali u Kastav.

Kad su vidili silu naših birača, srce njim je u hlače palo. Krstić se je opet grozio praznom puškom, kad je govorio, da je njegova sva Zvoneća, sav Bergud, Puži, u obće sva sekcija.

Krstić nije došao u Kastav, a nema ni prava ni u sekciji ni u občini u obće. Lodvig Sussan je pametno doma ostao.

Josip Marotti se je već nekoliko vremena od njih oddruživao, psujuć na nje. U oči izbora otišao je od doma, k svom bratu, u Obrovo, na lov. Reć bi da je uvidio u kakvu je družbu zašao. Bit će bolje i za njega i za njegovu obitelj, ako se od te družbe daleko drži, ako prione uz domaće ljude, i obavlja svoje poslove.

I najbliži susjed Krstićev, krčmar Mateša, koj je pred tri godine nosio zastavu, odvratio se je od Krstića. Vidio je, da mu je drugovanje s njim samo na škodu bilo.

Krstić nije sazvao nijednoga sastanka, on je zvao na kapljicu dobroga k Lovrini u Frančićem i nedjelju 2. decembra k Marinčiću u Matulje. Dolazili skoro svuda jedni te isti. Četa se je silno smanjila. Matulji, osim dvih trih, oddružili se. Ni Brežani već nemare.

Fiducijari pete kurije za sekciju Rukavac!

Na 7. ovoga mjeseca bili ste zibrani za fiducijare pete kurije va sekcije Rukavac. Kako takovi vi ćete za stalno na dan 3. jenara 1901. birat za deputata pete kurije Dr. Benatti, živega Talijana. Mi znamo sigurno, da je mačjem generalom obećano strašno puno beči za svakega fiducijara, ki bude za talijanskoga deputata glasoval. — Buduć Talijanom va Pule socijalisti vražje kumedije delaju, Talijani te bit pripravni potrošit magari još 20 tisuć fiorini vrhu oneh 20 tisuć, ke su do sada za izbori spendat, samo da bude zibran talijanski deputat.

Od Rukavčan će skoro odviset talijanska pobjeda. Zato Vi, ki ste bili zibrani za talijanske fiducijare, najme Šlocarić, Ivak, Lovrina, Matulja, Crnić i Mišatić, nepustite, da se sam Krstić s Vami obogati, nego gledajte, da i Vi svoj del dobijete. I onako te Talijani za svakega fiducijara ne Talijana, ki bi za Talijana Benatta glasoval, rado dat tisuće fiorini.

Dopisi.

Iz **Moščenic** nam pišu 10 ovega meseca. Kako Vam je već poznato, na 7. ovoga meseca imali smo ovde balotacioni za V. kuriju. Naši Talijani va Moščeniščine i s njihovim Kaporionom Kapulum pobunili su celi Moščenički puk, da će ga Spinčić i Laginja prodat pod Hrvatsku. Na dan izbora samega je Kapula letel okole od kući do kući i ljudem govoril: za Boga, hote s nami balotat, zač ako ne greste, jutra ćemo prit pod Hrvatsku. A bedasti puk mu je veroval, pak i oni, ki su bili nam dali trdu veru, da će poć s nami, glasovali su s Talijani, tako da su bili zibrani talijanski fiducijari s 19 glasi većine. Ja ne verujem, da nebi bili naši mogli nać još teh 19 glasi da su bili malo življi, nego ti se drže nekako kako da nimaju ni unči krvi va sebe. Intanto va Moščenicah su bili zibrani talijanski fiducijari, ki te pak zibrat za deputata trdega Talijana Benatti, ki je već bil pod procesom za to, ča je proti našemu cesarstvu govoril. Baš je to dika Moščeničanom! Pak se još jade kad njim se reče da su Talijani!? Da ča ste nego Talijani, kada ziberete talijanskega deputata raje nego našega domaćega čoveka. Svaku čast moramo skazat našem junačkem Bersečanom, ki su svi do zadnjega prišli na izbor i svi do zadnjega glasovali za našega deputata.

Braćo Bersečani! mi Vam svi zahvaljujemo da ste se tako junački ponesli, a da smo ov put zgubili, niste ni najmanje krivi Vi, nego izdajstvo naših Moščeničani. Prokletstvo Božje neka pride na sveh, ki proti svojoj krve delaju.

Na 10 ovega meseca imeli smo izbori za IV. kuriju. I va toj kurije bili su zibrani sa 12 glasa većine talijanski fiducijari. (Dražki Juda Iškariot dela fintu kako da se jadi ča govorimo da talijanski fiducijari. Da ča nego talijanski, kad te za Talijana glasovat.

Kako se je kod oveh izbori puk strašilo, mamilo i mitilo, tega niste još nikada ni videli ni čuli, ni ne daj Vam Bog, zač bite se svi smutili. A ti kapularska mrcino, ti si već davno vragu dušu prodal, pak ako Bog da, neće puno vremena pasat, da ćete vrag zvuć onamo na dno pakla, kade ti je mesto. Da znaš, to čeka svakega izdajicu svojega roda i zajika zač je stari proverbij, da prošteno je svima svima, samo nije izdajici. Pfui te bilo — smrade!

Iz **Mihotići.** Nisam mislel ni oglasit se odovde, zač mi sramota, ku smo doživeli ovde ovi dni, ni dopustila, nego sam promislel da bi svejedno bilo dobro, da ljudi čagodar doznaju kako su se obavili izbori va sekcije Rukavac. Na 7 ovoga meseca imali smo ovde izbori za petu kuriju. Svi mački, kolikogod ih je moglo hodit i plazit, svi su se digli da svoj glas daju za talijanske fiducijare, to je za takove fiducijare, ki te pak na 3 jenara balotat za Talijana Benatti.

Mački su naše strašili da te ih ubit, da te njim kuću važgat, da te njim raže poseć, pak su se naši prestrašili i ostali su doma i tako se je pripetilo, da su bili zibrani talijanski fiducijari.

Sada će lepo Krstić i njegovi pajdaši s temi fiducijari trgovat i dobar će posal učinit. I poslušajte čudo ne božje nego vražje. Dokle naši ljudi Kratiću i njegovim pajdašem veruju, da te ih Spinčić i Laginja prodat pod Hrvatsku, mačji jih jenerali prodavaju kako glave od kapuza prokletemu Talijanu.

Ah! brizan svet! Nesrećni ljudi, kade Vam je bila pamet — kade' Nego na sreću nisu svi takovi, ima dobar broj naših ljudi, ki su si osvetlali obraz umom i poštenjem. Čast im i slava! Županije Pobri valja skinut klobuk, ona je sva s nami, izvan onega Sotonićini i dveh, treh nespašenci. A Matulji, naši lepi Matulji! Živio dični narode naš! Drži nam se vavek tako pametan, uman i pošten! Ah! da morem sveh spomenut, ki su se one dneve onako lepo ponesli! Za sada ću spomenut samo naše Kanceleriće, osobito sina, našega vrednega Matulja Frana. To su ljudi! Samo napred! A kako mi rado pozdravimo svaku izgubljenu dušicu, ka se opet k nam povrati, tako mi srdačno pozdravljamo i našega dobrega starca Matešu, kemu je Krstić nudil 60 krun, samo da drži s njim, a on ga ča od sebe protiral i rekal mu, da on neće da ima posla s čovekom, ki ga je već dosta puti za nos vukal. A i drugeh nam je stvari povedal Mateša o mačjem smradu, ma to ćemo mi malo po malo popisat i našem ljudem dopovedet, da se od takovega smrada dugo drže.

Iz **Bregi.** Gospodin uredník, prosim Vas i molim, da štampate va Vaš cenjeni list ovo nekoliko besed. Izbori ali balotacijoni za petu kuriju su finili. Kako su finili sramim se skoro ni povedet. Za našu starinu, za naš zajik glasovalo nas je desetak, a svi drugi prevareni i zapeljani, glasovali su za muži, ki te pak dat svoj glas našemu neprijatelju, gladnemu Talijanu. Neki dan mi je baš jedan mladić z Bregi povedal, kako ga nisu va Prusije ni na prespanje hteli zet, zač su misleli da je Talijan, a njegovi susedi bližnji i daljni, jedna braća, jedna krv, glasovali su za Talijana. Al ni čudo. Pred izbori je hodil po kućah naš župan Ližijo Kinkela i Mate Poščić-Luhčov nagovarat i mutit ljudi, da se moraju svi dignut i svi složno poć glasovat, da ne padu pod Hrvatsku. A svet zalupan, ki ne razume ni bele ni crne, veruje rado bedastejemu od sebe, pak ti se je, brate, dignula kuka i motika, samo da se ih tobože ne zapelje preko mosta, (Aj bi bolje pod most. Op. sl.) dočim mi dobro znamo, a drugde to i vrebci znaju, da su izbori bili zato, da se va Beč pošalje jednega učenega i poštenega čoveka, ki bi tamo branil naše pravice. Talijani, keh je va Istre manje od nas, hteli bi poslat Talijana a mi našega. Svaki čovek zna, da tamo ni govora ni za pod Hrvatsku ni za s Hrvatskom, nego samo o tem, kako da našemu čoveku bude bolje, zato su se digli svi Slavinci ali Hrvati, po Istri proti Talijanu. I Krstić to fino zna, zna on još bolje, kako je lahko prevarit našega čoveka, vidi on dobro na ku nogu šepaju naši ljudi (Dosta strašit s Hrvatskom. Op. sl.) pak ala udri za plaću lagat proti našem Spinčiću i Laginje, kako zna se bolje i laglje. Krstić je od Talijani plaćen, neka reče da ni, on za njih i njihega deputata dela, zato braćo ne hote za njim. On ki za plaću dela proti svojemu rodu, je izdajica, on je Juda. A Vi dobro znate kako je Juda finil. Tako Vam je to, dragi moj Ližijo! Ovo morete pročitat i Vašoj žeue, ka se rado ripi da je Slovinka (Tužna mat Slavija s takovemi kćerami) i pitajte ju, da kako je vraga to, da te Rukavčani Slavinci glasovat za Talijanca a ne za starinu i domačinu — za Slavince — kako to prorok Krstić govori. Al je morda Benatti Slavinac!? Ča se sve ne stori za beči, drago moje? Ludi, ludi, budite već jedanput ljudi!!

Za danas dosta, drugi put ću još kega Slavinca za uho potegnut i Vam ča pisat z ove naše nove Talije.

Jedan Brežan,
ki već ne veruje prodancem.

Mjestne viesti.

Visoki gosti. Petak 7. o. m. na večer prišal je na Volosko njegova Visost Nadvojvoda August s Prejasnom svojom družinom, ter se je nastanil u Villi „Irenea" (g. Barona Reyer), kade prebiva ovo već četvrtu zimu. Njigov adjutant i dvorska dama bivaju u Villa „Mir" (g. Viktora Tomičića). Na dan Majke Božje bila je Njegova Visost s Prejasnom svojom Gospom kod male sv. maše u plovanskoj crkvi na Voloskom, koju mašu je odslužil naš obljubljeni zastupnik profesor Spinčić. Nedelju pak odslužil je za visoke goste naš prečastni gospodin plovan, monsignor Zamlić, na 9 ura jutro sv. mašu u villa „Irenea". — Mi želimo od srca, da bude visokim gostom prebivanje va našoj občine i koristno za zdravlje i ugodno, da se budu tim radje i k letu ovamo povratili.

Izbori u občini Volosko. Utorak na 11 ovoga meseca birali smo na Voloskem pet fiducijari za petu kuriju. Bili su zibrani jednoglasno naši fiducijari. Mački se nisu ni pokazali. Naših je glasovalo 243, a imali smo ih va rezerve još preko 100. Mi se svem našem najlepše zahvaljujemo, da ih je toliko prišlo na izbor. Tako j' treba. Neka neprijatelji našega zajika i roda znaju, da kad se gre za to da branimo svoj zajik i svoju narodnost, da smo pripravni se dignut svi do zadnjega! — Nino od Rože, Krstić i još neki talijanski kaporioni leteli su okole i delili talijanske škede, ma su videli da va ovoj občine talijanski beči nimaju nikakve moći. Kad su videli, da ni ovde posla za njih, su lepo ostali doma. To je bilo najpametneje ča su mogli storit. I neka znaju, ako budu ovde ča mešali, da bi ovu našu občinu, va koj ćemo mi domaći da zapovedamo, hteli izručit kakovemu Puoviću ale Konstantinu, mi ćemo ih prez milosrdja šibat dokle njim bude celo telo krvarilo. Mi smo ovde doma, sami smo vredni, da svojom podeštarijom mi ravnamo, a ki će da podeštarija pride va tuje ruke, ta je izdajica, ta je neprijatelj Voloskega i Opatije, a kako takovega ćemo ga mi prijet v ruki, pak mu nećemo dat mira, doklegod bude mogal dihat. Ki s našemi neprijatelji drži je sam neprijatelj našega komuna, a neprijatelje našega komuna nesmemo da gladimo. Na 12 ovega meseca bili su sopet va Opatije zibrani jednoglasno naši fiducijari IV. kurije. Živili naši zaštupniki Spinčić i Laginja, a propali svi izdajice svoga roda i zajika!

Izgubljena pravda. Gospodari pokojnega kazina v Opatije su zgubili pravdu z nekemi tišljari z Beča, ki su ih bili tužili za okole 9 tisuć fiorini. Gospodari od kazina moraju sada platit teh 9 tisuć fiorini i okole 1500 fiorini stroška od pravdi. — Oveh 1500 fiorini je kako u more hićeno, zač kada su gospodin Giacomo Sichich, Puović i „compagnia bella" znali kako stvar stoji, nisu marili poć se pravdat, nego platit i mučat. — Sada te se naprvo apelat, ma će njim malo pomoć, samo da te malo više beči potrošit — Piu ke la pende piu la rende. — Još visi jedna druga pravda zaradi pokojnega kazina i to za okole 15 tisuć fiorini. I tu pravdu te kazinaši zgubit, nego va toj će bit malo više stroška, zač se okoli iste vrti jedno pet albukati z Trsta, a ovi razumeju jako dobro svoj posal.

Dakle gospodo od kažina! Pripravite još kakovu tisuću, a ki nima neka gre Puoviću i Tamaru će mu benj oni posudit.

Tako vidite znaju Talijani administrovat tuje imanje. Puli njihove aministracije zgubi čovek svoj kavidal i još mora vrhu tega donaplaćat koliko je zgubil, tako da zgubi duplo. Ala bimo friško stali da dobijemo na komune takovi gospodari. Od kuge, vojske, glada i talijanskega smrada — oslobodi nas Gospodine:

Groblje na Voloskom. Razmerno malem stroškom je občina Volosko proširila Volosko groblje iliti cimiter. Kade je prvo bila gola griža i kamenje, sada vidiš dve lepe lehe za groblje, jednu gornju, u kojoj je jedan del odlučen za drugoverce, a drugi za dečicu, drugu dolnju, koja je vela skoro kako celo staro groblje. Da se je to delo tako lepo završilo i da se ni puno potrošilo moremo zahvalit g. Viktoru Tomičiću, ki je ovega leta

kadagodar po cele dneve na groblju težake nastal i delom ravnal. Do malo dan bit će novo groblje blagoslovljeno i moć će se rabit.

Opatija i Volosko iliti perlica i diamant. Kako ih je lepo videt jednega blizu druge. I bogat je i srečan on, na čigovoj se krunčice iskre bela perlica i sjajni diamant. I mačjemu se je harambaše skotelo, da mu na djavoljeh rogeh (zač on krunčice nima) zablesne perlica i diamant, i sve je okolo potekal i gledal kako bi nam ih zgrabil i Talijanom prodal, ma koliko perlica toliko i diamant ostali su kade su i prije bili, da i napred budu najlepša čast i dika naše krunčice.

Mačji harambaša i Perlica.

(Duet — piva se kako i ona: Jelice, Jelice.)

Mačji harambaša:
Perlice, Perlice, otvori mi vrata,
Budi moja ljubica, a ne od Hrvata.

Perlica (Opatija):
Ti mi duše ne šekaj, nek te vrazi taru,
Doma imaš Jambrožiju, tvoju ljubu staru.

Mačji harambaša:
Perlice, Perlice, otvori mi vrata,
Za tebe bim dobil ja punu vreču zlata.

Perlica:
Ni potrebna Perlica Judinega zlata,
Ona ljubi od veka svojega Hrvata.

Mačji harambaša:
Perlice, Perlice, otvori mi vrata,
Kupit ću ti krunčicu od suhega zlata.

Perlica:
Ne kupuj, ne špenduj tvoja ne ću biti,
Voljela bih s' utopiti, neg ti ljuba biti.

Mačji harambaša:
Perlice, Perlice, otvori mi vrata,
Pak će biti za obeh beći kako blata.

Perlica:
Pusti me izdajice, neviro prokleta,
Kupi raje Jambrožiji praha i žbeleta.

Mačji harambaša:
Perlice, Perlice, otvori mi vrata,
Budi moja ljubica — non sta esser matta.

Perlica:
Hodi k vragu od mene, vražja mačja vira,
Drži staru Jambrožiju, a mane daj mira.

Volosko — diamant.

(Za flaut uglazbil Krstić.)

Mislel sam,
Bit će fajn,
Potrošit ću koji karantan,
I dobit Volosko — dijamant,
To će biti za me lepi dan
Skampitelli stari kapitan
Dat će mane beči pun gavan,
Ako bude zibran Talijan.
Bin, bon, ban,
Bit će fajn.

Sve zamàn,
Mondo kan,
To Volosko — dijamant,
Reklo mi je: Intrigant,
Izdajica — mačji ban,
Marš iz našeg mjesta van.
Brutto ludro — fiol dun kan:
Zibran ne će bit Taljan.
Bin, bon, ban,
Niks Taljan.

Bin, bon, ban,
Ki bi rekal, àn?
Da će mene stirat van,
To Volosko — dijamant!
Jambrožija moj brilant —
Pernesi mi ki kalmant,
Kad ni zibran Talijan
Mondo ladro — mondo kan.
Bin, bon, bon,
Rata plan —

Svega po malo.

Mošćeničkim Kalabrezom se slaba piše. Sudite sami: Ča je sve on crni Afrikan va Drage delal, da bi dobili Kalabrezi! Koliko se je on nagovoril, namučil, nadelal i natekal! Koliko se je pojilo bakalara. Koliko se je plaćalo, da Kalabrezi dobe! I mutilo se i smućevalo! I noć prvo izbori teklo se je po gorah od sela do sela i budilo se je ljudi i poteralo ih se je s postelji, da za Boga neka gredu balotat za Kalabreze, drugačeje da te već kako jutra bit prodani pod Hrvatsku! I govorilo se je zapućenemu i zalupanemu puku, da je Hrvatska dužna Ungarije sedamdeset milijuni, pak ako bi balotali z Bersečani, da bi onputa i Istra morala ta dug plaćat! Ja to se je sve govorilo, a i na sto drugeh načini se je varalo, strašilo, pretilo, pak ča se je postiglo? Postiglo se je to, da su Kalabrezi dobili za sameh 19 glasi. I to računajte, da su Kalabrezi zvukli sobun sve ča su imeli. A pomislite na one naše, ki su bili zastrašeni, pak su doma ostali. Pomislite na one, ki su bili tega dneva ča od domi, pomislite i na to, da se s naše strane nije delalo nikakovega ajitacijona — pak ćete morat i sami prosudit, da se Kalabrezom va Mošćenicah grda piše, i da se već more sada reć, da je to zadnji put, ča va Mošćenicah dobivaju neprijatelji našega kraljestva — Talijani. Za to ki je naš — gori srce — i neka se nikoga ne boji nego Boga, hvala i čast mu budi. Bit će bolje — jer znamo dobro da kade Krstić z lažju ruči, da tamo redko kada večera.

Krstićeve floće: Krstić misli da je čovek sveznajući i svemogući. On misli, da se pred njim moraju svi klanjat, i da se pred njim mora sve trest. Neki dan su naši dobili na izboreh va Kastve i va Rukavce. On se je samo malo posmehnul, mahnul rukum i rekal: To će bit sve dole ličeno — to će bit sve razkinjeno. A viš ga — on misli, da su izbori, kako i ona pogodba s kum je svoju ženu prevaril. Brižan!

Carsko kraljevski cestar z Bregi Sušanj se je najel od Krstića. I on misli da je čovjek svemogući, i da mu nijedan ne more do repa prit. Na dan izbori za petu kuriju mešal vam je ta delija cel dan Krstićevu palentu. Letel vam je od kuće do kuće, nagovaral i mutil ljude — ćeš Bože više! — a služba neka čeka. Brižne cesti pod takovemi cestari. Mi bimo radi znat, ki mu je dal za taj dan permeš iliti dopust. Baš smo kurioži, da to doznamo!

Krstićeva fižolofija: Krstić je veli fažolof, a ne samo za to, ča je do sada moral puno puti fažol jest. Poslušajte ga, kako on govori i piše. On piše: Dragi moji Brežani, vi morate držat s Talijani, zač Talijani su imeli puno veleh ljudi. Dante, Leonardo da Vinci, Michelangelo Bonarotti i Bocaccio (ov isti Krstića najviše pijaža, he, he, he!) sve su to vele, fine glavi, i za to, dragi moji Brežani vi morate vavek zbirat Talijane za deputate". He, he! Dante, Leonardo da Vinci, Michelangelo — veli i slavni Talijani. Dobro je — ma Talijan je bil i Caserio ki je ubil frenceskega prešidenta, Talijan je bil i Bresci ki je ubil talijanskega kralja. Talijan je bil i Lucheni, ki je ubil našu nebogu kraljicu — i najveći anarhisti, razbojniki i banditi bili su Talijani. To je altroke Dante i Bocaccio. —

Da valja po duše delat, govorila je neki dan neka mošćenička baba, to će reć, mi moramo votat za Talijana zač da je ovo bila jedanput talijanska zemlja. Ča smo već i tako počeli! Oćo ve! Da ne bude ki god moral poć va Gradišku fažol jist.

Istra je talijanska: Neki brežanski Krmpučani, pokle su se pul Sotonića dobro nažrli i nalokali, vračali su se doma i krešteli hrapavim i pijanim glasom: „Nije Istra hrvatska, već je Istra taljanska. Oćo vé! Gradiška ni dugo!

Voz beči će prit va Rukavac. Hišta hare! gie! co, mula coo! — Ehaaa! Eto ga — tu je već voz beči, ča ga je Slocarić prije izbori obećaval Rukavčanom i Brežanom. Ča ga ne vidite! Orpo — koliki karateli a sve krcati patakuni. Ala, hote semo, da delimo. Tebe sto, tebe dve sto, tebe — rogi! — Hi, hi, hi, hi. Ala ste trubasti, kada verujete Slocariću, da će vam prit va Rukavac voz beči. Kako da ne znate, da bi ta voz moral proć skroze Matulj, kade je štranga, ka bi i voz i beči fermala, a onputa chi à vù à vù! Krstić bi pustil, da on voz beči pasa va Rukavac! Ala ma ste mi zapućeni. Pustite Vi ta voz beči na stran, raje gledajte da Vam Krstić dobavi od Brücknera z Opatije jedan drugi voz, ki će Vam va Čozu peljat one lati mleka, kega vredne opatijske i voloske gospodarice nete da kupe od Vas zač ste mački. Lepo Vas prosim, ki bi mogal pit mačje mleko!

Recite nam, koji je kandidat? U Rubešovoj je samo Frane Ferlan, koj se još pravo nemože od Krstića oddružiti. On je došao dne 2. decembra u večer k Marinčiću „na dobru kapljicu" na poziv Krstićev. Kad je čuo Garić Krstića: nećemo Laginju, nećemo Spinčića, pitao ga je: dakle koga ćemo?! koj je kandidat, koga ćete da se glasuje?! mi nećemo Talijana! Ako budu izabrani sami Talijani, onda neće bit koga da nas brani. Krstić bio je u neprilici na te rieči, i počeo je gladiti Garića. Nije mu mogao odgovoriti, nego je rekao, da će fiducijari odlučiti koga. Da, onako, kako 1897. u pisarni notara Puovića. Oni odlučiti! Oni su glasovali za onoga, za koga njim se je reklo, i pošto se ih je obavilo. Prvi Krstićevac nije poznao osobe, za koje je glasovao, tako da se je s njim izgubilo skoro pol ure. Tako nisu jih valjda ni drugi poznali.

Braća medju sobom. Neki dan potukli su se Krstić i njegovi tesni drugovi Vinko Dobrovich, Vicko Pillepich, Lodvig Sussan i Josip Marotti mej sobum va krčme puli Andreta za Reke. Vikali su tako jedan na drugega i lajali se, da je to dodijalo drugim gostovom i da su bili prisiljeni poć ča z oštarije. Šli su pak va sobu istoga gospodara na prvi pod i tu su se napred lajali. I tukli da su se mej sobum i da su šli van s zlomljenemi lumbrelami, a trebe ni kostim njim ni bolje bilo. Od razgovora se je moglo razumet da su se svadjali radi nekakveh beči. Jedni su ih pitali, jer da su jih za skupnu stvar potrošili, drugi nisu jih oteli dat, i govorili su „Ki ga avù avù!" Oni su se već možda i pomirili, jer bendima nije još svršila. I po svoj prilici još će se posvadit i pomirit. Tà i mački se često pokosmaju i opet pomire. Ča će pak bit za bendimom s njimi, to će videt i čut ki bude živ.

Glad i mizerija v Italije. Neki dan smo va „Triester Tagblatt" va jednem nemškem foje, ki je jako veli prijatelj Talijanom, čitali ovo: Kad je talijanski kralj pred nekoliko vremena zapovedel, da se z peržuni pusti nekoliko kondanani, puno teh nesrećneh sužnji ni htelo poć van s perzuni, va keh su stali zakovani skoro pol svojga življenja. Va tamnice Portoferraio, ka je najgrdja od cele Talije, neki peržuner Beltrame, ki je bil zapert 22 leta, plakal je na gorke suzi kad su mu povedali da je slobodan i da može poć vanka. On ih je stišnjenimi rukami prosil, da ga puste i naprvo va pržune, zač da nutre ima barem ča za jist, a vane da će morat umret od glada. Kada su ga sa svem tem van stirali, rekal je da će se poć utopit zač da vane će težko dobit svakdajnu hranu. — Va Bolonje se je neki peržuner, ki je bil odpušćen iz peržuna proti svojoj volje, hitil s tretega poda, raje nego poć živ s peržuna. Tako Vam je u Italije, a naši Rukavčani, Veprinčani, Lovranci i Mošćeničani bi teli po sile bit Talijani. Ćemo ih poslat sveh skupa s Kafulom i Krstićem v Italiju, pak neka tamo za navek ostanu. Altroke Dante i Leonardo de Vinci.

Poziv na predplatu.

Mi smo odlučili izdavat „Narodni List" da našemu puku koristimo. Nego puli tega imet ćemo dosti truda i troška. Trud ćemo za korist puka rado podnosit, nego trošak će nam morat pomoć nosit i drugi naši prijatelji i domorodci.

Za to prosimo sve domorodce i prijatelje našega puka, da nam čim prej pošalju predplatu za „Narodni list".

Predplata za celo leto iznaša kruna 8·—
za kmeta . . . . . „ 4·—
za pol leta . . . . . „ 4·—
za kmeta . . . . . „ 2·—

Predplata neka se šalje na urednika. Od broja predplatnika vidit ćemo koliko pravih prijatelja ima naš puk.

Uredničtvo.

Otvoreno pismo.

Gospodinu
Ivanu Piglić, peritu
Opric.

Doznali smo, da ste Vi na 5. ovega meseca, kad su bili va Lovrane balotacioni za petu kuriju, sedam ur zajedno bili va podeštarije, kade se je balotalo, prez da ste se ni maknuli, ni prez da ste celo to vreme ni najmanji zalogaj v usta stavili, a sve to zato, da pazite, da nebi naši neprijatelji učinili kakovu slepariju na našu škodu. Za reč Vam istinu, mi nismo ni sami verovali, da bite se Vi mogli toliko žrtvovat za narodnu stvar, pak kad smo se ovo osvedočili, mi Vas još više spoštujemo i ljubimo. Da će naša hrvatsko-istarska stranka kod-balotacijoni za četvrtu i petu kuriju u Lovranu propast, to smo mi i naprvo znali, budući da znamo jako dobro, kako je dobar del našega lovranskega puka još zapućen, kada pod nogi hita sve ča je njegovo domaće, a ča je tudje, talijansko, uzvišuje.

Nego videli smo ov put, da su i va Lovranščine počeli ljudi oči odpirat i razpoznat, da pošteni ljudi moraju svoj zajik, svoju narodnost više štimat nego tudje, pak Vam moremo reć, da neće proć puno vremena, da će svi oni zaslepljeni Lovranci, ki su do sada držali s Talijani, dakle s neprijatelji našega zajika, uvidet da su na krivem pute. A Vi, dragi sudče Pigliću, budite uvek tako čvrst narodnjak i domorodac kako ste bili do sada, delajte i naprvo za dobro našega puka va Lovranščine, pak verujte nam, da ćete doživet, da će se veći broj naše braće va Lovranščine obrnut, da te videt da su njim Talijani neprijatelji. Mi Vam svi zahvaljujemo i prosimo Svemogućega Boga da Vam da dobro zdravlje, da vidite Vi sami kako su se naša i Vaša braća, lovranski kmeti obrnuli na pravi put. Neka Vas Bog poživi!

Volosko-Opatija na dan Majke Božje 1900.

Nekoliko izbornika za petu kuriju.

Odprta Korišpondenca od Barbi Tončića.

Madama Zlocerić — Frančići. Kome la stoje? Nemen si ain pislin melissa und ain pislin meškolancia de kamamila e de ojo de ličino, und pefere duto auf ain mol, e pak no star piju marot. Quelo stare de rabija de matičina de zvodacioni de firte kurija. Ferfluchte Kombinacion! Tisti Krovati ales gevunen. Kapitano Krstić šlehte komprajtet — — saizene Kibic Niht erluh gemjušt.

Telegrafi „Narodnega lista".

Pul 12 dicembra. **Danas su kod izbori za petu kuriju socialisti dobili Talijanom jednu sekciju. Naši su pak dobili va Alture. Talijani su ostali kako prez glavi.**

Captovn 12 decembra. Inglezi su na novo potučeni. Buri se još vavek drže.

Livadia 12. Ruskemu cesaru je bolje.

Naša mala pošta.

Drugi put ćemo štampat imena one gospode, ki su nam ča poslali za naš list.

Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Dr. Ivan Pošćić.

Tiskara „V. Tomičić i dr." — Opatija.